

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 14. Exulta iubila. timore ac tremore Prophetæ ciuitates percutiebant, ad quas mittebantur. Christus autem exhilarat, ipso Sa. muele magis pacificus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

Job. 19. stat. *Cybam filius uiri mei.* Numquid tu ille
17. qui Deum ab anima tua repellis & ejcis? Num-
 quid tu ille qui rogare veniam, qui regressum de-
 precati debueras? & numquid ille qui non inui-
 tatus adest qui repulsus postulat regressum *Con-
 tra iuris ordinem?*

42 Nefas est praeterire circumstantiam, qua ad-
 vertit Spiritus S. in 2do illo laudabili duorum
 filiosc Noe Sem & Iaphet: plantavit vineam.
 Noe, & inexpectus efficaciter fructus illius, bi-
 bit ex illa immoderate ut ebrius obdormierit:
 corruis igitur in terram prostratus; partibus vi-
 rilibus discooperitur, quas natura velari docuit.
 Patrem vidit iacentem Cham filius & digito
 notare, nasoque coepit suspendere, ad spectaculum
 & iocum fratres convocans Sem & Iaphet: illi
 vero ut filij patrem reueriti, nedum illum non
 exhiberant, verum insuper. *Pallium impulerunt
 humeris suis, & incidentes retrorsum, operuerunt
 verenda patris sui,* &c. Huic actioni SS. Patres
 inhaerent & iniquis perpendunt mysteria: mihi
 vero hoc praclarum censetur, quod verenda pa-
 tris sui operuerit incedens retrorsum contra va-
 tute ordinem.

49. 16 O Christe sanctissime, quanto tu studio ope-
 riri laborasti parentis tui. Adam nuditatem, ig-
 nominiam & opprobrium, quam nos nuditatem
 et immorigerij filij peccatis nostris & impu-
 dicit atque stultis deteximus actionibus. Et sine in
 humeros tuos nostrae pallium sumpisti humani-
 tatis, faciem tuam illa cooperiens, hoc unice la-
 borans ut ad salutem nostram retrorsum incede-
 res. Quod peruersus puniatur, & liberetur igno-
 cens ad passus hoc spectat directus & iuris ordi-
 nem: porro quod innocens laet & sanctus, pec-
 cator autem euadat immunis hoc est incede retro-
 sum, *contra iuris ordinem.* Quod moriatur De-
 gitus sanctissimi proditor & leditiosus. Dex autem
 viuas, via hoc est ambulare rectam: porro quod
 Dex iustissimus interficiatur, & a morte solvatur
 traditor homicida: quis non dicat hoc esse inec-
 dere retrorsum: *contra iuris ordinem?* Quod debi-
 tor soluat creditorei iustum est & iuxta iuris ordi-
 nem: verum tamen quod soluat creditor & li-
 ber maneat debitor, gressus hic noto retrogra-
 dos: *contra iuris ordinem.* Quod offensorei veniam
 ab offenso postulet, via incedit hic directus: ceterum
 quod offensus inquirat offensorem, domi-
 que eius accedat veniam deprecaturus, incedit hic
 retrorsum *contra iuris ordinem.* Hoc agit supre-
 mus ille & omnium Dominus? *Incedens retror-
 sum contra iuris ordinem?* cum enim offensusset
 est Hierusalem & vulgo notissimis cum provo-

castet foederibus, qualia sunt in eius perniciem co-
 gere concilium, determinare, quandoquidem ope-
 ra illius diuina essent, ut moueretur exigeret au-
 tem rectissimus iuris ordo ut veniret, Egredis, ful-
 minibus & Angelorum armatus exercitibus ut
 illam euerteres: cum ipsa potius illum quere-
 re, illi occurrere deberet, atque ab eo veniam de-
 precat: ipse ad illam accedit, ipse portas eius in-
 greditur misericordis domusque circumscriptus,
 offerens illa & alliciens, ipse venit moriturus, ut
 ipsa viuat, ipse captiuandus, ut illa in libertatem
 vendicetur. Diuinam lauda misericordiam: quam
 bellè suis praecipit Prophetis, ut illi acclama-
 ent & hortentur ut iubilet, ut exultet, ut per gratia
 tripudiet. *Diri & filia Sion, iubila seru Hierusa-
 lem: ecce Rex tuus venit tibi mansuetus.* Et hoc
 ipsum uobis inuigilat, ut tibi hodie dicamus, O
 anima Christiana. Ecce qualis uenit, cum enim
 tu illum inuicis affeceris, & quantum in te est
 morte damnaueris, eo contra illum mortis cru-
 cisque fectus sententias, quod cum foederibus ir-
 rituali, cum tu nullis eum opprobrijs foelau-
 eris, impudens contra illum machinata res-
 titiones, iuris ordo requirere videbatur ut veniret
 animo conuictus, acerbitiori, spirans, minarum &
 sanguinis, ignis aeternis praeforens sententiam, il-
 lis te conuictus & crudelium manibus tra-
 dens tortorum execuciandum: *contra iuris ordi-
 nem,* ipse est qui tibi uenit, rogat, atque ad iunum
 pulsat ostium, pacis suae & optandae imitat gra-
 tia, dona sua, diuitias suas, seuque offerre
 regnum, ac seipsum tibi consecrat: uenit ete-
 nim moriturus ut tu uiuas, passurus ut tu quies-
 cas, opprobria toleratus ut celesti tu honore
 semper exalteris. *Ecce Rex tuus uenit tibi man-
 suetus.*

5. 4. Exulta iubila. *Timore ac tremore Pro-
 pheta ciuitatis percutiebant, ad quas mitte-
 bantur. Christus autem exultat, ipse Sa-
 muele magis pacificus.*

Z Acharias igitur spiritu prophético prae-
 dicens Christum tenentem uelut Hierusa-
 lem asina & pullo insidentem, praemonet
 & hortatur ad effectum plenamque gaudium. **43**
Exulta, iubila: quo declarat directum esse ualde ad-
 uentum huius Domini ab eo quo Propheta ci-
 uitates ingrediebantur. Aduertit D. Hieron. fa-
 miliare fuisse ciuitatibus ut non parum turbas-
 set quocumque ad illas Propheta descenderet: *In Hier-*
ret: ut enim graua erant & inuicta humani pec-
caia,

I. *tes quibus in se diuinam pronocant itam,*
 Adhuc *cos mirtebat Prophetas & mi nistros supplicio-*
 rum *minis terribiles, vt illos reducerent ad me-*
liorem vitam fugerunt: nam vt ferorum & pue-
rorum statum praeferebant (ita sentiente D.
Paulo) erat illis metus maximè conueniens.
Propheta saluans populo peccatori trillia nuntia-
uit. Et eximianu supplicia vt eos retraherent ad
penitentiam. Ita notamus quasi omnes Pro-
phetas vbes ingredientes, ac clamantes, Omni-
id est supplicium, parua, pondus: q. d. Annu-
tiaturus ad sum, Deum ciuitatem hanc ob non
collerenda eius crimina puniturum. Eratque hoc
ita commune vt quàm primum à longe videret
Prophetam aduenientem, illico occurrerent illi
de ciuitate quaesituri: Propheta, quale nobis
annuntiatum es supplicium, & quo terecula-
mento percussurus?
 Hoc *Hieremia contigit: cum enim venien-*
tè aspicerent, prodibant omnes dicebantque illi:
ecce mali omnis campanam, ecce supplicij præ-
con. Modò quomò sunt quibus terribilis ades,
terriculamenta? Quamam nobis supplicia, quæ
figa præfigurata? Hoc indicabant illa interro-
gatione quam ipse scribiti quod est Onus Domini.
 Similiter *notatur id in propheta Ezechiele: vnde*
Deus cetero colloquens, quem missurus: erat ciui-
tati perdicatosi mali nunciij basili: quo populu
percelleret peccatorem: ait illi: vade, curre pro-
pheta me & indubiè quàm primùm fama tuam in
Hiati aduentum prauenerit, iamque approxima-
ueris, turbabuntur omnes & non modicè com-
mutabuntur, quorum nonnulli ad domus suæ
consistentes ostium, vel in plateis hærentes, alij
confecturi te qualiter accedas in hæc omnes
verba prorumpent: Vero verius nobis non leuia
imminent mala: quandoquidem veniat Prophe-
ta: ecce supplicij præ nuntius, occurratque illi au-
dituri qui nobis mali denuntiet, quæ que flagra-
ntia præ nuntiet. Filij populi tui loquuntur de te iuxta
uerti. Et in esq; amorem suarum, Et dicitur v-
na ad alterum vtr ad proximum suum, Venite &
audiamus, quis sit sermo egredientis à Domino.
 Tunc *autè hoc eo modo (teste D. Hiero.) vt*
sunt Propheta semper ex parte Dei illis præ nū-
tiant supplicia peltis, famis, captiuitatis, gra-
uissimæ aduersitatis: Deus autè infinita sua di-
uina misericordia tempus illis diemque pro lon-
gumque aduersitatis atque ad oculum nō aduer-
sumque minari executione, Propheta exhibita.
Aut quomò eos vt mendaces arguebant: nonnulli
reprehendebant eos; quod populum velut pueros
caperebant, dicendo: caue tibi à spæcto, caue tibi

à Diabolo. Ita euenit Isaiæ, prout D. Hier. expli. *In e. 29. 7*
car: dum enim urbem ingrederetur, exclamabat, Isa & in
Attendite: quod enim vobis Deus mandauit, ad-
c. 23.
sum vobis iterum mandaturus: de die in diem Hierem.
vos expectans fatigatur, & iam à ex nunc breui
eius percipietis supplicium. Mandata, remanda. ex-
Isai. 29.
pellæ, respicit, modicum illi modicum ibi: quàm 13.
 primū *illi venientem aduertebant, illudebant ei*
hæc eadem eius verba repetendo, cumque proxi-
mè adesset ciuitati, conclamabant: ecce aduenit
faustus aubus, etenim sua nos familiari fatigabit
melodia, hoc erit eius thema concionis: Mandata
remanda, expellat respicit: Ad eo vt quotiescum-
que vates quispiam accedebat, vrbemque ingre-
dicbatur, semper in illa motus aliquis & nō pa-
ua oriebatur turbatio: sicut dum Ionas Niniuen
ingreditur: etenim hæc eius vox erat perperna &
indefessa. Ad huc quadragesima dies, & Niniui sub-
lond 3. 4
ueretur. Eratque hoc ita in more positum, vt
quo tempore Propheta in vrbem notabatur, nul-
lus ei lætitiæ dies affligeret.
 Ingreditur *Amos Propheta ciuitatem Bethel*
 III. *ubi curia erat Regis, & terriculamenti ex Dei*
Amos
nomine propositis tantus omnes n. eror oppres-
rogatur.
sic vt Amasias accesserit vir in aula Regis prima-
dilectera
rius & familiaris, illique dixit: Propheca hoc nepopulū
vnice te deprecor, ex vrbē decede, & nos in pace
conuulsa
diuinitas secura, tuque tua in terra Iuda perfrue-
reconstat etenim omnibus, quo tēpore hic fue-
ris nullus nobis alacris ouerit dies, nec Regi, nec
uobilibus. Qui videri gaudeo fuge in terrā Iuda. Amos 7.
Et comede iōi panem suū. Et propheta ibi, &c. 12.
 quid *hoc? Si igitur Propheca aduenit qui tan-*
tum erat Dei minister, & eius versus ciuitatem
aliquam accessus, tantam excitabat alterationē,
tantum timorem propter minas Dei nomine
prolatas, sic vt omnis ab illa exularet hilaritas &
gandij, atque in eos omnes nubes irrueret obi-
cura tristitiæ, & timoris nimbus, qualem Eze-
chiel vidit super Hierusalem, & fulmina, iacula,
 IV. *grandinem, & lapides eubrantem: quanto ma-*
Timere
gis nunc timeret Hierusalem, cum ipse qui ve-
poterat
niat Deus sit, de quo credi poterat, quod suppli-
Hierusa-
cijis pæcisque venire obarmatus, eum ipse of-
lem, sed
sentiam tulisset & passus esset iniuriam ab illa excitator
ciuitate singularem, præsertim in hæc occasio ad loci-
de, cum postquam Propheca illius occidisset, tiam.
ministros indignè traxisset: insuper & nunc
plenum contra illum conuocauerat conciliū, at-
que constanti decreto mortis in eum sententiam
protulerat: Quid boni talis sperare poterat impo-
podentia? Quid Deus tali rependeret offensæ,
quoue supplicio tū effronitè puniret seditionemē
centē

certe multa timere poterat sibi inferenda supplicia.

Nunc ergo huius Domini perpende misericordiam; ait Propheta: cum enim hoc statu res agerentur, nunc dum venit & accedit Hierusalem Lanienam Prophetarum ubi & ipsi horrendis tormentis de medio tollerent cruci que affigerent, non illi inquit tristitia prænunties supplicia, non minis exterritas, sed eam exerta, & vocibus hilaritatis prouoca. illique dicit: *Exulta satis filia Hierusalem, iubila filia Sion*, tantoque gaudio cor eum exibat, ut etiam corpore saltus edas hilaritatis: etenim Dominus hic non venit illam supplicij iudex perditurus sed misericordijs libera- luer ditaturus: non venit alicui vitam ablaturus crudelis, sed suam pro omnibus daturus misericors! non præterit capere liberos, sed captiuos feruolque redimere: non ea mente venit ut factilegos euerat Sacerdotes in eius necem conspiratores, ut eos in ipsis altaribus super sacrificia iugilet, ut paulo ante Pilatus quibuldam fecerat Galileis, ut per hoc urbem Romani imperij tyrannidi subiectam coëcceret: sed scriptum in sacrificijs oblaturus, ut illos à Diabolica eriperet tyrannide. *Exulta satis filia Sion, iubila filia Hierusalem, ecce Rex tuus venit tibi.*

Lac. 11.

V.

Samuel populo mittitur sed pacificus.

1. Reg. 16.

2.

Diuinam plane historiam nobis narrat Spiritus S. L. x. Reg. Vocat Dominus magnum illum Prophetam Samuel illique mandat, ut in ciuitatem pergat Bethleem, quò populo suo beneficiũ conferret amplissimum, illi in Regem assignans Dauid. Cui Propheta: heu Domine mi: verè quàm primum ad portas appulerim ciuitatis omnium corda timore concident: nam vt ante diximus, aduentus Prophete erat ipsi fatalis, malique omnium augurium: & scelerum suorum poenã prænuntium. Eo tendes inquit Deus illis que timorem adimes in manu tua vitulum tollens quem offeres mihi solenne sacrificium: si quando cognoueris commotos illos ex conspectu tuo, omnem mali tolles per hoc fornicium, senos reddes & pacatos: *Vitulum de armento tolles in manu tua, & dices: ad immolandum Domino veni* Proficitur Propheta, & appropinquans ciuitati statim percipitur: & ecce seniores omnes & ciues turbantur & grauiter commouentur si- bi mutuo collocuti: Propheta venit, atque indubiè malum aliquod annuntiaturus. Obuiam illi procedunt omnes primarij & in dignitate constituti pallente facie & corpore tremulo, voce- que interrupta, percunctantur quid hoc sanctissime Propheta, an pacem nobis vel minas lites- que annuntias? *Admirati sunt seniores ciuitatis*

occurrentes ei, dixerunt: quia pacificus est ingressus tuus: Corda vestra conquiescant, ait Vates, exultate & iubilate omnes, ecce qualis adueniam: hoc etenim vos omni timore soluet, animum præbebit exultationis: cum me pacificum videatis aduenientem vt testatur hic vitulus, quem pro vobis Deo sum oblaturus. Et ait Pacificus: ad immolandum Domino veni. Hoc vobis incumbit, vt soluto omni timore gaudeatis, & vos præparetis vt mihi hoc in sacrificio comites ad- hæratis, vt vobis sit vilitati. *Sanctissimi, & venite mecum vt immolem.*

Hoc idem est quod hodie celebramus tanto dignius quanto Christus Prophetam superat Samuelem, & sacrificium ipsius Dei, vituli sacrificium antecedit. Præuidit hunc Dominum Vates Zacharias tendentem versus Hierusalem asina & pullo insidentem: indicat ipse ciuitatem non parum turbandam ex eius aduentu, & ab illo quærentem: *Pacificus est ingressus tuus*: Domine mi nunc pacem nobis nuntias anm bellat Numquid forte venisti temerario illos puniturus adus tumultuarie huius ciuitatis contra vitam tuam intentatos? An timendum forte nobis ab animo tuo grauius irritato, qui tam horrendam plectas conspirationem, quam exoristi sunt tuam contemptum habentes personam tuam reijcientes doctrinam, te lapidibus impetentes, blasphemum arguentes, concilia conuocantes, vt tibi caput auferretur vitamque communi calculo decernentes, tibi inquam quem integre populi conseruationi consent esse pernitiosum? An te- 4. Reg. 19. cum adducis Angelos, qui populum exterminet 33, non minus sceleratum, quàm illum quem videris Angelus tuus de exercitu Regis Sennacherib contra Regem Ezechiam conspirantem sub vna nocte interemit ad centum octoginta quinque milia? Noli timere Hierusalem, sic Propheta: exulta satis iubila filia Sion: non enim hic belligerus est ingressus, sed pacificus, à quo si quæras: *Pacificus est ingressus tuus*? Tibi respondit: *pacificus*: hoc autem tibi persuadebit, si qualis veniat attendis: non militum copijs conflipatus, non equo insidens ferocientis, non hastarijs, non sagitarijs circumcinctus, sed iumento vinctus humili animali & pullo asinae, sic ab omni controuersia alieno; vt nullus adhuc in eo federit; pauperes habet comites & discipulos ita pacis amicos, vt eorum testatur exercitium, quod nunquam eos arma docuit, nec manum alijs applicare nouerit, quàm laceris retibus vilique nauicula: adest pro te sacrificij omnium supremum oblaturus diuinæ suæ personæ, carne amicæ, & purissimæ humanitatis. Hoc

45 VI. Talis est Christus aduenit.

4. Reg. 19.

Hoc tuum est & Hierusalem, ad hoc te mo-
 neo. *Sansifiamini & venite mecum, vt immolam,*
 te dignè prepara vt hoc tibi proficiat sacrificiũ,
 fitque tibi in redemptionem, sanctificationem,
 salutem & vitam, nedum temporalem sed sem-
 piternam. Ecce ð anima qualis procedat, totus
 sacrificios illud Hieremias proclamans: *Ego cogito*
exaltationes pacis, & non afflictionis. Quam con-
 ueniens esset ð Christiani, vt vos sanctificaretis
 quatenus illum in hoc diu inissimo sacrificio co-
 mitaremini: vt vos in die Parasceves preparate-
 ritus pacifici, quatenus in vobis sanguis ille omni-
 pretio dignior operetur, cordaque vestra à cul-
 parum veltrarum maculis expurget, nouam vo-
 bis in Dei seruitio vitam imperietis, fiat illud
 vt spinæ capitis illius vestri deprimant super-
 biam, & illi clari manus illius perforantes, vestras
 ad daram pauperibus elemosynam aperiant,
 illa, inquam, vulnera quæ diuissima illa flagra ef-
 fecerunt in carne eius purissima, tuam refræ-
 nent, ne tam velociter, vt soles, delicias tuas se-
 deris sensualis. Huic vos iungite processioni co-
 mites: ecce ad vos clamant, vos hortatur: *Sansifiamini*
& venite mecum, vt immolam. Vos illi
 coniungite, & nos ipsos cum illo pariter in sa-
 crificium Deo consecrate, consilium hoc Apo-
 stoli perficite: *Obseruato vos, fratres, per misericordiam*
Dei, vt existatis corpora vestra, hostiam
uiuentem, &c. Dei misericordiam perpendite,
 qui corpus suum pro vobis obtulit holocaustum,
 corpus vestrum in sacrificium offerre, eius
 desideria refrænanando, voluptates iugulando,
 ac vos ipsos in veræ penitentia: cruce suspen-
 ditores.

§. 15. Ecce. *Prima ratio hilaritatis est, illud*
Ecce: quia iam oculis tuis presentem habes
desideratum ab exordio mundi.

46 *Ecce Rex tuus, &c.* Non fat erat Prophetæ
 dicere & hortari Hierusalem, vt propter
 huius Domini aduentum præ gaudio sub-
 siliret: sed eius profert rationes: *Ecce Rex tuus ve-*
nit tibi mansuetus: sedens super asinam, & pulum
siuum subingulis, & ipse pauper. Quod libet ver-
 bum plurimas continet veri gaudij rationes: sed
 tres expendamus eminentiores, & quas ante sig-
 nificamus. Primæ ob personam eius qui venit, scilicet
Rex tuus. Secunda: ex fine in quem venit,
aduentum in tui salutem, venit tibi. Tertia: ob
 modum quo venit: etenim *est, & conspicitur:*
Hieron. Bap. de la Nua. Tom. II.

Mansuetus & pauper, sedens super asinam, &c.
 Primò: iobila & exulta ob personam quæ ve-
 nit: est etenim Rex tuus, *Ecce Rex tuus.* Docet 25 ar. 4.
 D. Thom. a ex doctrina D. August. 6 imo etiam b Lib. 14.
 Aristotelis: fundamentum gaudij esse desiderij de Civit.
 complementum: tunc etenim exultare scis, quan-
 do quod optabas, assequeris, & quod fuerit ante c. 1. Ethic.
 desiderium ardentius, eò gaudium dum illud ob-
 tines est cumulatus. Credamus in hoc Salomo-
 ni: *Desiderium si compleatur, delectat animam.* Et Fron. 13.
 paulo ante. *Spes quæ differtur, affligit animam.* 19.
Lignum viæ desiderium veniens. Nihil erat in pa-
 raulo delectabilius nec maioris momenti ad vi-
 tæ conseruationem, quàm arbor illa vitæ, quam
 in eo Deus collocant: nam deficient & languens
 viribus ex eius fructu nouas sibi comparabat fieri
 barque robustior. Tale est, eius iudicio deside-
 rium quando compleatur. Quale gaudium, vi-
 tanque contulit Iacob dum eius ardentissima
 complentur desideria, quibus Rachel sibi vxorẽ,
 eiusque frui consortio peroptabat: singula mo-
 menta quætordecim annorum videbantur labo-
 res, in vita qua nulla in mundo molestior nem-
 pe pastoralis. Est, ex sententia D. August. sitis ani-
 mæ: nam sicut illa corporis efficit vt cum pustu-
 lotus recipiatur, tantoque hic est delectabilior,
 quanto fuit illa aridior: sic desiderare te quid-
 quam hoc ipsum est quod te delectat iam obten-
 tum, & tanto copiosius, quanto feruentius ante
 desideraueras.

Hinc oritur iuxta eiusdem sententiam vt dũ
 quis te studet exhilarare, & exciãre vt magni
 facias donum quod postulas, desiderium illius
 ingerit tibi, non quod nolit tibi hoc concedere
 sed vt quanto hoc ardentius desideraueris, tanto
 ex illo gaudium capias vberius quando hoc tibi
 concesserit. Desiderium ardentissimum, viuacissi-
 mum ac supremum SS. Patriarcharum & Pa-
 trum huius populi Hierusalem, hoc erat, vt Deũ
 viderent in hoc mundo hominem incarnatum.

II. *Christus*
 illum angeli præstolabantur, sicut ille cui vita
 deficit vitam desiderat, iustitiam anxijs dolori-
 bus oppressus salutem, cæcus visum, captiuus
 redemptionem, damnatus ad mortem culpæ re-
 missionem, pauper carceribus constructus, debi-
 titisque grauis summam capitalem quæ satisfaciat
 & solutus euadat libertati restitutus. Quid plura
 huic vnico encta sua litabant desideria: quia
 boni alicuius desiderium, defectus alicuius spe-
 ciat reparationem. Illi defectibus se plenos &
 repletos lugabant, cum homo damnatus esset ad
 mortem, nedum temporalem sed æternam, cælis
 extorris, Diabolo subditus, inimicus Dei, dolori-